

ŠIBENSKI list

ŠIBENIK
srijeda,
9. lipnja 1954.
Izlazi tjedno
God. III. Broj 96
Cijena 10 dinara

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA ZA GRAD I KOTAR ŠIBENIK

Slavlje radnih ljudi Šibenika na slapovima Krke

Pušten u pogon novi vodovod veliko djelo naše socijalističke zajednice

Predsjednik Gradske općine drug Petar Rončević bio je zaista tumač misli i osjećaja naših građana, kad je u nedjelju na slapovima Krke, prigodom svečanog puštanja u pogon novog vodovoda, rekao da su srca svih Šibenčana ispunjena dubokim osjećajem zadovoljstva, ponosa i priznanja što je ovo veliko djelo naše socijalističke zajednice jedno od najvećih tekovina grada Šibenika i njegove okolice.

S nama su tog dana dijelili radost potpredsjednik Sabora NR Hrvatske drug Nikola Sekulić, komandant JRM viceadmiral Mate Jerković, kontraadmirali Ljubo Truta, Stanko Parmač i Bogdan Pecotić, narodni zastupnici dr. Ivan Ribar, Ante Roje, Ivo Družić, Rikard Sutlović, Mladen Buljevac, Pere Skarica i Nikola Spirić, predsjednik NO-a grada Splita Ivo Senjanović, predstavnici grada i kotara Zadar, te predstavnici kotara Split, Drniš i Šibenik, kao i predstavnici općina s našeg kotara.

Svečanosti su također prisustvovali i projektanti Inženjersko-projektantskog zavoda iz Zagreba ing. Milan Sinkovec i ing. Boris Svel.

Nakon što je šibenska narodna odjedne milijarde dinara. glazba intonirala himnu, ovu Ova velika tekovina, u nizu značajnu svečanost otvorio je hiljada drugih širom naše zemlje, djelo je svijesnog slobodoljubivog i miroljubivog naroda, koji teži da radi, izgradi svoju domovinu u naprednu i nezavisnu socijalističku zajednicu bratskih i ravnopravnih naroda i time osigura sebi i budućim naraštajima sretniju i bolju sutrašnjicu.

— Danas, kada pristupamo puštanju u pogon novog šibenskog vodovoda, srca svih Šibenčana su ispunjena dubokim osjećajem zadovoljstva, ponosa i priz-

neumornom graditelju, danas možemo pokazati to veliko djelo izgrađeno doprinosom čitave zajednice, rukama radnih ljudi, kojima je drug Tito voda i učitelj.

U ime građana Šibenika zahvaljujem se i odajem priznanje projektantima Inženjersko-projektantskog zavoda iz Zagreba drugovima ing. Sinkovcu i ing. Svelu, koji su kod izrade projekata koristeći tehnička dostignuća uložili mnogo napora, a u toku izvedenih radova uz pomoć stručnjaka iz Gradskog vodovoda, nadzirali radove i tako prodonijeli velik udio modernoj izgradnji i opremi ovog za Šibenik značajnog objekta.

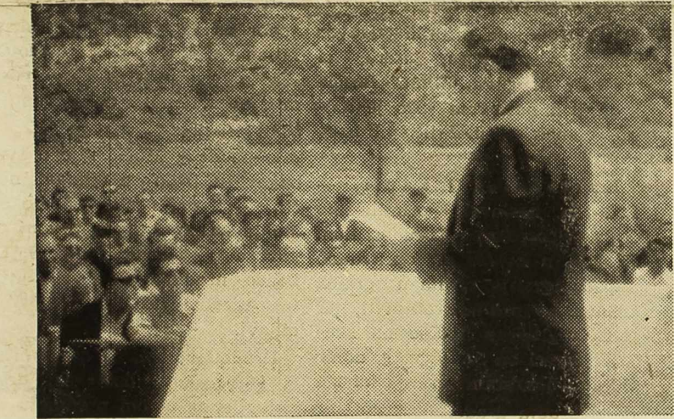
Naročito priznanje pripada izvođaču radova na novom vodovodu gradevinskom poduzeću »Izgradnja«, čiji su se radnici, monter i tehničko osoblje pod vrlo teškim terenskim uslovima trudili da radovi budu solidno izvršeni. Posebna zahvala i priznanje pripada Tvornici lakih metala »Boris Kidrič«, koja je iz investicionih sredstava financirala izgradnju i omogućila nabavku mašinskog i ostalog uređaja.

Radnici tvornice »Rade Končar« iz Zagreba i »Litostroj« iz Ljubljane zaslužuju naše priznanje i zahvalu za izvršene radove na pumpnoj stanici, kao i svima ostalima koji su svojim radom i savjetima omogućili da se ovaj vodovod što prije dovrši.

Ovo veliko i značajno djelo, kako po svojoj vrijednosti tako i po funkciji koju će obavljati predstavlja novi život jednog grada, čiji su stanovnici do jučer a naročito u danima ljetne žege vapili za vodom. Zato je dužnost svakog našeg građanina da tu veliku komunalnu tekovinu čuva i sačuva za dugi niz godina, a radni kolektiv Gradski vodovod, koji danas preuzimlje na upravljanje ovaj pogon, trebat će uložiti još mnogo napora na proširenju vodovodnih instalacija u gradu i na očuvanju postojećih objekata.

Drug Rončević je preko direktora Gradskog vodovoda Jure Mažurana predao novi vodovod na upravljanje tom radnom kolektivu.

Primajući novi objekt direktor je u ime Gradskog vodovoda obećao da će oni uložiti sve kako bi ovo djelo čuvali na korist grada i socijalističke zajednice.

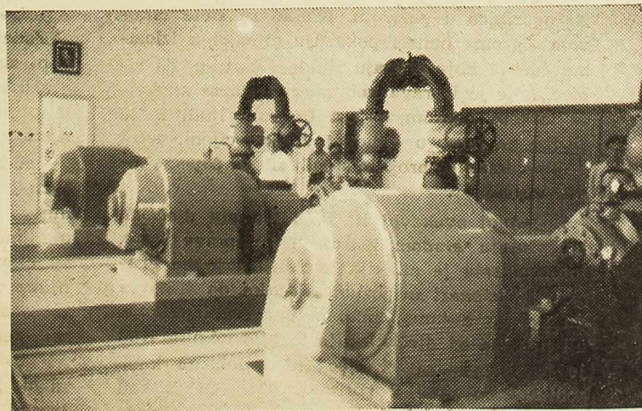

Drug Petar Rončević otvara svečanost

nanja što je ovo veliko djelo naše socijalističke zajednice jedno od najvećih tekovina grada Šibenika i njegove okolice.

Naše je zadovoljstvo tim veće što baš na 500-tu godišnjicu izgradnje četiriju zdenaca prvog izvora za snabdijevanje Šibenika i o 75-toj godišnjici puštanja u pogon starog vodovoda završavamo želje i napore naših pradjedova, koji su kroz stoljeća sanjari o opskrbi grada vodom. Zahvaljujući naporima čitave naše zajednice, danas se pušta u pogon jedno od niza velikih djela, koje je naš narod stavio u zadatak da se izgradi. 1951. godine povučena je trasa budućeg vodovoda i udaren je prvi pijuk u krševiti teren. Ovaj objekt nakon trogodišnjeg napornog ali uspješnog rada priveden je kraju i građanima Šibenika, njegovoj industriji i potrebama Armije i željeznice osigurano je 18.000 kub. metara vode dnevno.

Vodovod, koji danas puštamo u pogon — potpuno je novo djelo. U veoma teškom i krševitom terenu ukopano je 15.500 metara željeznih i čeličnih cijevi. Izgrađeni su novi rezervoari na Brini, Meterizama i Križu, a rekonstruiran je i onaj na Subićevcu, izvedene su nove kaptaze, izgrađena nova pumpna stanica, izvršena je montaža potpuno novih pogonskih i kontrolnih uređaja u ukupnoj vrijednosti

Postrojenja u pumpnoj stanici

Predstavnici vlasti, naroda i Armije na svečanoj tribini za vrijeme intoniranja himne

Zatim je drug Ante Lučev pročitao telegram Vicka Krstulovića i Ante Jurjević-Baje u kojima čestitaju našim ljudima veliku radnu pobjedu. Telegram je također uputio i radni kolektiv tvornice »Rade Končar« iz Zagreba.

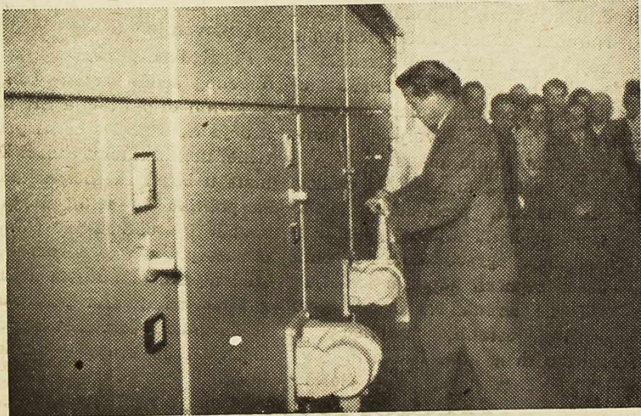
U međuvremenu vršene u posljednje pripreme za puštanje

u pogon postrojenja u novosagrađenoj pumpnoj stanici. Potpredsjednik Sabora NR Hrvatske drug Nikola Sekulić govoreći o značenju novog objekta za daljnji razvitak privrede u gradu istakao je da se ovo, kao i ostala velika djela u našoj socijalističkoj domovini, moglo ostvariti zahvaljujući naporima

čitave naše zajednice kao i velikom razumijevanju i brizi koju o svestranom napretku naše zemlje vodi drug Tito. Zatim je direktor Gradskog vodovoda drug Jure Mažuran, uz veliko oduševljenje naroda i glazbe koja je svirala marševe, pustio u pogon nove motorne sisaljke.

Gosti su nakon toga skupa s narodom obišli postrojenja nove pumpne stanice, a zatim je u neposrednoj blizini Slapova priređeno narodno veselje. Gradska glazba je dala uspješni koncert.

Na svečanom ručku koji je Gradska općina priredila uzvanicama u hotelu »Krk«, drugovi Jure Mažuran i ing. Nikola Makale predali su u ime radnog kolektiva Gradskog vodovoda dru. Ivanu Ribaru i Nikoli Sekuliću ukusne albume u kojima su prikazane pojedine faze izgradnje novog vodovoda. Na ukazanoj pažnji drugovi Ribar i Sekulić toplo su zahvalili. S time je bila i završena ova naša značajna svečanost.

Drug Jure Mažuran pušta u pogon novi vodovod

Nesalomljiva suradnja

Posjet Predsjednika Tita Ateni dao je nove rezultate na liniji razvijanja trojne suradnje. Visoki državni Jugoslavije i Grčke brzo su se sporazumjeli u svim osnovnim pitanjima. U punoj suglasnosti s turskom vladom odlučeno je da se Ankarški ugovor pretvori u savez, što će biti izvršeno na narednom sastanku Vijeća ministara vanjskih poslova, koji će uskoro biti održan u Beogradu. Istaknuto je da time tri zemlje učvršćuju mir i kolektivnu sigurnost u duhu Povelje Ujedinjenih naroda. U službenom saopćenju između ostalog, kazano je: »Konstatirano je, da sada-

šnje stanje opće situacije u svijetu nameće potrebu stalne budnosti od strane potpisnika trojnog Ankarškog ugovora i zahtijeva njihovu tijesnu i sistematsku suradnju u tom cilju.

Od velike vrijednosti za daljnje proširenje suradnje triju zemalja je odluka (na prijedlog predsjednika grčke vlade) da se stvori trojna savjetodavna skupština, koju će sačinjavati jednak

broj zastupnika triju država i koja će se sastajati naizmjenično u Beogradu, Ateni i Ankari.

To su veliki rezultati posjeta Predsjednika Tita Grčkoj. Ali to još nije sve, jer nema sumnje da će ravnopravna i miroljubiva suradnja triju zemalja stalno razvijati nove oblike. Za današnju Evropu i svijet takav savez triju zemalja bit će u mnogočemu pozitivan primjer i podstrek.

Odlazak omladinaca na izgradnju »Vinodola«

Jučer je u najvećem raspoređenju otputovala omladinska radna brigada kotara Šibenik na izgradnju hidrocentrale »Vinodola«. Prije odlaska brigade održana je brigadna konferencija, koju je otvorio predsjednik Kotarskog komiteta Narodne omladine drug Rade Čakić i predložio da se izabere rukovodstvo brigade. Izabran je štab od

4 člana na čelu sa drugom Zeljkom Čvrljak.

U ime komunista našeg kotara omladinca je pozdravio i želio im dobar uspjeh drug Pere Skarica. Najveći broj omladinaca u brigadi dala je općina Skradin. Od ukupno 47, samo općina Skradin dala je 25 omladinaca. Džbrayice, mjesto na toj općini, prednjačilo je po broju omladinaca, svega ih je 12 otišlo iz tog sela.

STAV JUGOSLAVIJE PREMA EVROPSKOJ OBRAMBENOJ ZAJEDNICI

Gradski odbor SSRN priređuje u petak 11. o. m. predavanje sa diskusijom, pod gornjim naslovom.

Predavanje će održati drug Paško Periša.

Početak u 19,30 sati u dvorani Mjesnog sindikalnog vijeća.

Iz rada organizacija Socijalističkog saveza

Jedna propuštena prilika

Prošlog četvrtka i petka trebali su biti održani sastanci osnovnih organizacija SSRN povodom biranja školskih savjeta u našem gradu. Dakle, riječ je o razvijanju narodnog samoupravljanja u komuni. Ti sastanci su uglavnom svagdje održani. Ali iz više razloga ne možemo biti zadovoljni.

Osnovni je razlog što su ti sastanci shvaćeni kao predavanja, pa su tako i oglašeni od strane odbora osnovnih organizacija. Po svojoj prilici u tome je i najveći uzrok što su bili slabo posjećeni. Tri osnovne organizacije (Gorica, Grad, Šubićevac) nisu ih radi toga ni održale. Na najbolje posjećenom sastanku nije bilo više od 70 osoba (Baldekin). Na ostalim sastancima posjet je bio od 40 do 60 osoba.

Bilo je jasno kazano da će na tim sastancima u uvodu biti izneseni principi na kojima se zasniva Odluka o osnovnim načelima društvenog upravljanja školama, koju je donio Sabor, a nakon toga da će biti predložene i stavljene na diskusiju liste članova školskih savjeta u našem gradu. Prema tome razgovor o demokratskim principima našeg društvenog upravljanja školama, razmatranje na koji način može u tom pravcu pridonijeti organizacija SSRN u našem gradu i na bloku, i konačno diskusija o predloženim listama s pravom da se podnose prijedlozi o eventualnim izmjenama lista, bilo u cjelini bilo pojedinačno, — to je trebao da bude sadržaj tih sastanaka.

Na nekim sastancima ipak je

u osnovi dan takav sadržaj. Tako u jednoj osnovnoj organizaciji nisu prihvaćena dvojica predloženih u školski savjet, jer da ih gotovo nikad nisu vidjeli na sastanku svoje osnovne organizacije. Možda se u tome i pretjeralo, ali pozitivno što je ispoljena briga o tome tko može biti članom školskog savjeta odnosno tko će moći više pridonijeti radu savjeta.

Da su svi odbori osnovnih organizacija postavili i oglašili te sastanke kao radne, a ne kao predavanja uspjeh bi bio sigurno veći. Vjerojatno je izvjestan broj ljudi, koji inače dolazi na

radne sastanke smatrao da tom predavanju ne treba prisustvovati, pa mu je bilo krivo (osobito ako je dobar roditelj) što nije čuo ili kazao svoju riječ o tako važnom pitanju kao što je društveno upravljanje školama.

Za ovu priliku moglo se pričati raznim sredstvima obavještavanja.

Ovakve prilike ne bi smjele biti propuštene, tim više, što je upravo SSRN ona društvena snaga, koja treba da se što jače zalaze za razvijanje društvenog upravljanja, da u tom pravcu daje inicijativu i pomaže rješavanje konkretnih zadataka.

Sastanak Kotarskog komiteta SK

Sređivanje i jačanje organizacija SK

O ideološko-političkom radu članova SK mnogo se govorilo na sastanku Kotarskog komiteta SK, koji je održan 5. o. m. j. Pokazalo se da oko 60% organizacija SK na kotaru nije čekalo direktive od Kotarskog komiteta kao što je to bio ranije slučaj, već su samoinicijativno proučavale ne samo materijale s održanih plenuma CK SKJ, nego i ona sa III. kongresa SK Hrvatske. Zapaženo je, da takav rad organizacija SK ima pozitivnih rezultata na njihovo sređivanje i jačanje. Međutim, u buduću bi trebalo više pažnje posvetiti kvalitetu rada na tom polju.

Neke organizacije SK, kao, na pr., ona u Tvornici glinice i aluminijska u Lozovcu su veoma solidno organizirale proučavanje

materijala, dok su neke u tom pogledu zaostale. Osnovne organizacije SK u Piramatovcima, Žažviću, Šonkoviću, Skradinskom Polju, Oglavcima, Zečevu i Dvornicima, nisu dosad smatrale za potrebno da se koriste materijalima sa IV. plenuma CK SKJ.

U živom diskusiji bilo je mnogo prijedloga i mišljenja za poboljšanje ideološko-političkog rada. Prihvaćen je prijedlog, da se održi sastanak s onim kadrovima, koji su završili partijske škole i slične tečajeve, jer je primjećeno da 80% tih kadrova nije aktivan u osnovnim organizacijama, iako bi upravo oni bili dužni da pruže pomoć osobito na području ideološko-političkog rada.

Na osnovu današnjeg stanja na kotaru, zaključeno je, da se 20. o. m. j. održe savjetovanja članova SK po općinama, na kojima će se osnovnim organizacijama, između ostalog, dati sugestije za stvaranje određenih planova za proučavanje materijala sa III. kongresa SK Hrvatske, kao i govora drugova Tita i Kardelja na III. kongresu SK Srbije i govoru SK Slovenije.

Predviđeno je održavanje petodnevno seminaru za sekretare osnovnih organizacija SK na području kotara. Tu bi se proučile teme: neki aktuelni zadaci komunista u borbi za socijalizam (naša politika na selu); uloga masovnih i društvenih organizacija u razvijanju socijalističke svijesti i mjesto komunista u tim organizacijama; novi privredni sistem; značaj socijalističke demokracije i na kraju — lik komunista.

A. Goleš

Izgradnja osmogodišnje škole u Južnom Primoštenu

Na inicijativu osnovne organizacije Saveza komunista, organizacija Socijalističkog saveza u Južnom Primoštenu je još u prošloj godini prikazala narodu neophodnu potrebu izgradnje osmogodišnje škole u svom centru.

Prijedlog osnovne organizacije SK je oduševljeno prihvaćen od tamošnjeg stanovništva. S tim u vezi sazvan je u mjestu zbor birača, kao i izvanredna skupština zadrugara na kojima je odlučeno, da se započnu pripremni radovi na izgradnji osmogodišnje škole.

Zadruga je iz svojih vlastitih sredstava dosad nabavila 3.500

kg vapna, 80 kubika pijeska i gotovo isto toliko šljunka, kao i drugog potrebnog materijala. Akciju mjestašna polpomogao je i Narodni odbor kotara Šibenik, koji je za tu svrhu izradio i nacrt. Narod Južnog Primoštena kao i okolnih sela, obavestio se dati na dobrovoljnoj osnovi potrebnu radnu snagu.

29. prošlog mjeseca su članovi SK i SSRN, predvođeni zastavom, pošli na mjesto, gdje se ima podići zgrada škole i sa puno elana započeli kopanje temelja i čišćenje terena. Na ovom poslu, pored ostalih, najviše se založio drug Joso Bolanča.

O javnom redu, noćnom miru i čistoći

S kojeg kraja da se počne, uvijek ćemo se susresti s našim građaninom, koji je jedan put sam nediscipliniran, a drugi put indolentan prema nedisciplini svoga sugrađanina, koja ga uostalom smeta. I u jednom i u drugom zna biti toliko neumjeren, da jednom čupa nasade, prevrće klupe po perivojima, lomí ograde, mokri na javnom mjestu, izbacuje smeće iz svoga stana ili dućana u svako doba, a drugi put, kad ga smeta igra lopte na mjestu koje nije za to, kad ga budi derača »veseloge« društva, kad ga vrijeđa »mister gib mir cigaret« ili »gumi«, kad ga ugrožava brza ili nesmotrena vožnja i drugo — onda je pasivan, da bi rekao ili učinio nešto u ime društva, već rezignirano govori o našoj kulturi, o slaboj komunalnoj službi, o tom »što radi naša milicija« i sl. Točno je da tu ima mjesta i komunalnim službama i miliciji, ali se tu u prvom redu i najviše radi o tom da mi građani dademo svoj prilog u borbi protiv izgređenika — bilo neposredno, bilo podrškom onima, koji red uspostavljaju. Bez toga ne ćemo polučiti uspjeha.

Ovo ne treba shvatiti, da je namjera da od našeg grada napravimo područje zabrani i ograničenja življenja. Naprotiv, eliminiranjem javnih izgređenika treba omogućiti slobodno i ugodno uživanje onoga, što nam grad može pružiti.

Neka nam pokažu neki primjeri, što bi trebalo isključiti iz života grada i kako bi se u ne-

kim prilikama mi građani trebali ponašati. Ne ćemo se držati reda iz naslova, a niti ćemo nabrojiti sve prekršaje na koje možemo naići — prosto šetajući gradom.

Počnimo s najmlađima.

Oblik je loptu učinio izvorom hiljada iznenađenja. Kročenje čudljivosti lopte — zabava je milijuna: manjeg broja »krotitelja« i nepreglednih masa kibica. Igra loptom pričinja velike radosti. Djeca, koja još iz te igre ne izbijaju »nagrade«, najskrenije je vole. Zato djeci ne možemo uskratiti igru loptom.

Ali tu nastaju jadi.

Pamti se da je najslabije bilo zaigrati »fuzbal« — često je to bio krpaš — poslije škole. Od knjiga bi se napravile branke i onda nabijaj loptu. O cipelama su mislili roditelji. A igralo se na »karbuneli«, na »štaciji« i u Crnici. Danas su promet i izgradnja progutali ta dječaka igrališta. Kamo da smjestimo djecu s njihovom igrom. Neka se nitko ne vrijeđa, ali djeca su bila brža od nas. Danas koriste u gradu svaku širinu i igraju, osim na Poljani prema kojoj osjećaju neko strahopoštovanje.

I u tome je problem. Igram stvaraju buku, prave nered na prometnim mjestima i t. d. Nedavno je bio slučaj da se čitava utakmica odigrala na širini pred »Medulić« kavanom. Djeca su bila ponosna na svoje »rješenje«. Prolaznici

Smotra u Primoštenu

U nedjelju 6. lipnja o. g. održana je u Primoštenu smotra Saveza kulturno-prosvjetnih društava s područja općina Primošten i Rogoznica.

Za ovu smotru izvršene su naravno potrebne pripreme. Početak smotre najavila je narodna glazba iz Primoštena, koja je time i uzveličala ovu narodnu svečanost. Smotri su prisustvovali predstavnici Narodnog odbora kotara, te predsjednik Saveza KPD za grad i kotar Šibenik profesor Ante Supuk. Smotru je otvorio pozdravnim govorom Mirko Berić a zatim je izveden umjetnički program. Nakon što je tamburaški zbor iz Primoštena odsvirao nekoliko pjesama, kulturno-prosvjetno društvo iz Rogoznice izvelo je veoma uspješno igrokaz »Pionirsko proljeće« te splet narodnih kola. Omladina Vudlja nastupila je u narodnim nošnjama i sa dosta smisla izvela igrokaz »Nezaposlenim ulaz zabranjen«. To je ujedno bio i njihov prvi javni nastup.

Za uspjeh ove smotre treba odati priznanje prosvjetnim radnicima Mariji Vuković, Tonči Lušić, Mirku Berić i Mariji Gabre.

A. Sirotković

Murteru i Betini potrebna je ambulanta

Zdravstvena služba koja postoji na području općine Tijesno nije u stanju da zadovolji potrebe svih sela te općine. Naročito ta služba ne može da zadovolji potrebe Murtera i Betine koji su prilično udaljeni od centra općine. Zbog toga smatram, da bi otvaranje zdravstvene ambulante na Hranini najbolje poslužilo tim selima.

U toku cijele godine, a naročito u ljetnoj sezoni, prode kroz ta dva mjesta oko 2000 naših radnih ljudi, koji koriste svoj godišnji odmor. Ako tome dodamo broj od preko 4000 stanovnika, onda se nužno nameće potreba da se otvori jedna zdravstvena ambulanta. Njeno bi postojanje nesumnjivo pomoglo liječniku koji inače radi na području te općine. Prostorije za ambulantu nisu problem. Ona bi se mogla smjestiti u zgradi bivšeg Mjesnog NO-a.

Bilo bi potrebno da se to pitanje odmah uzme u razmatranje i ono riješi prema postojećim mogućnostima, a uz pomoć naroda iz Murtera i Betine.

Krešo Markov, major JNA

ZAPAZANJA I PRIJEDLOZI

Odgovor na članak „Neshvatljiv postupak“

U Vašem listu broj 95. od 2. lipnja 1954. na strani 2. izašao je članak pod naslovom »Neshvatljiv postupak«.

U smislu čl. 10 st. 1 Zakona o štampi izvolite donijeti u narednom broju na istoj strani slijedeći ispravak:

Istina je, da je potpisani Uroš Krička došao jednog dana k meni, da mu prepisem recept dra. Ivanovića, a što sam ja odbio, pošto njegovu suprugu nisam nikada pregledao ni vidio. Tako postupam i uvijek sam postupao u svim slučajevima, koje lično nisam pregledao, a razlozi su slijedeći:

1. Stranka, koja odlazi u privatnu ordinaciju i tamo plaća pregled, može po dobivenom re-

Neznanje ili nešto drugo?

Prošlih dana otišao sam do

Josipa Radla, urarskog obrtnika, kojeg sam zamolio da mi pregleda, i ukoliko je potrebno, popravi sat. On je, nakon što ga je pregledao, utvrdio da je, između ostalog, potpuno oštećena i osovinna, te da će biti potrebno sve mijenjati tako, da će čitav popravak iznositi 1.000 dinara. Kako sam u to odmah posumnjao, pošao sam kod drugog urara, a zatim i kod još dvojice. Oni su mi rekli, nakon što su ga pregledali, da na satu ne treba vršiti nikakve popravke, već ga samo očistiti. Čišćenje sata koštać će 200 dinara. Dakle, razlika ništa manje nego 800 dinara. O čemu se radi, o neznanju ili o nečem drugom?

D. Markovski, oficir JRM

ceptu dobiti lijek u apoteci, ali uz naplatu, a nikako na račun socijalnog osiguranja.

2. Stranka, koja odlazi u privatnu ordinaciju, a može se besplatno isvestrano pregledati kod svih mogućih specijalista, što joj omogućuje i garantira današnje društvo, pa čak biti — u koliko je to potrebno, upućena u Kliniku ili bilo koji odgovarajući zavod u zemlji, s ovakvim postupkom otvoreno pokazuje nepovjerenje prema današnjim zdravstvenim ustanovama i liječnicima, koji u njima ordiniraju.

Zbog toga ispravan liječnik ne može i ne smije prepisivati privatne recepte iz razloga, što time krnji ugled jedne socijalističke ustanove.

3. Svaki recept je jedan važan javni dokument, za koji odgovara liječnik, koji ga potpisuje.

Nije istina, da sam vrijeđao bilo dra. Ivanovića, bilo Uroša Kričku, koji je potpisao objavljeni članak, nego sam kulturno i na lijep način prednje iznijeto dokazivao, na što je on i nadalje uporno tvrdio, da sam mu dužan recept prepisati, prijeteći se na razne načine, kao i to, da će slučaj iznijeti u listu »Borba«, na kon čega se brzo udaljio iz moje ambulante.

Uostalom, ako ga je prethodno ovim upoznao dr. Zokalj, kao rukovodilac ove ustanove, zbog čega mu je onda trebalo dolaziti kod mene. Ili je valjda mislio da će kod mene biti bolje sreće računajući na svoju aroganciju.

Dr. Ivan Franić

specijalista za unutarnje bolesti

Iz uredništva

Spor: šofer Mučić - S. Ležajić

Uredništvo je primilo odgovor drugu Petra Mučića, šofera, na članak »Zašto da posvjedočim neistinu«, objavljen u našem listu 2. lipnja o. g.

Kartašnica i karte. —

Pod tim naslovom primili smo dopis potpisan pseudonimom »Neda«, u kojem se opravdano napada igranje karata u gradu. Članak ne mislimo objaviti, jer je NO gradske općine na svojoj sjednici od 27. V. o. g. donio Odluku o zabrani igranja karata na području grada.

Stupanjem na snagu te Odluke, odstranit će se jedno veliko zlo iz naše sredine.

govor na taj članak?« i druga Milana Cakića pod naslovom »Zašto da posvjedočim neistinu«, objavljen u našem listu 2. lipnja o. g.

Kako drug Mučić nije u svom odgovoru iznio nikakove nove činjenice, već samo ponovio ono što je kazao u svom prvom odgovoru na članak druga S. Ležajića, uredništvo je odlučilo da taj njegov drugi odgovor ne objavi.

Uredništvo smatra da su čitaoci »Sibenskog lista« iz dosad objavljenog o tom predmetu dobili određenu sliku, pa su daljnji odgovori i protuodgovori preko našeg lista suvišni.

što su ih učinili njihovi sinovi, a oni s protestom odgovaraju: »Ja nisu bili samo naši«.

Što da se dalje reče!

O onima što kvare noćni mir, a nađe ih se dosta, ne treba mnogo govoriti. Znade se kako dolazi od toga, a znade se da su u tome bili nesmetani i da su mnogima smetali. Ali u buduću bi smetani trebali znati, hoće li se te ljude početi kažnjavati!

O tome bi samo toliko imali reći, ali nešto drugo nas više zanima: naš saobraćaj!

Toliko je to pitanje opsežno, da se teško odlučiti odakle da se počne: da li od magaraca, koji se stičajem prilika »parkiraju« naspram muzičke škole, ili od karova, koji se porazmještaju svuda, iako imaju određeno mjesto ostavljanja. Svakako je da magarce treba ukloniti s mjesta na kojem se sada privezuju i da zaprege treba skloniti u za to određeni prostor. Vlasnici kola, koji su svojedobno bili kažnjavani zbog nepropisnog ostavljanja vozila, izrugivali su se kaznama, dovikujući onima koji su ih prijavili: »I tebi ćemo dati koliko smo kažnjeni«, jer su kazne bile neobično blage.

A biciklisti sa svojim »osmicama« i drugim egzibicijama, jureći među prolaznicima, sigurno su mnogo opasniji i od magaraca i od karova. Ali o njima se malo vodi računa. Ima li bicikl svijetla, ima li zvonce, kočnice, kako vozač njime upravlja — zbilja su stvari koje spadaju u zadatak saobraćajne milicije i prema kojima treba oštro postupiti.

Tako je i s motornim vozilima. Doduše, imamo jednu objektivnu nepriliku da se sav saobraćaj težim vozilima odvija jedinom ulicom — od Baldekinu do Građe. Tu je propisana vožnja od 15 km. Ali to nije dosta. Uzmimo samo ono

gradske vijesti

KOMUNALNA DJELATNOST

Put koji vodi prema tvrđavi Šubićevac uskoro će se urediti, i to onaj dio koji leži ispod same tvrđave, a gdje je dosad prijetila opasnost za prolaznike da ne padnu.

Pripreme za početak radova na turističkoj cesti privode se kraju. U međuvremenu, dok se budu rušile tri stambene zgrade na trasi nove ceste, od bivše preparandije do ulice Ivana-Lole Ribara, započet će radovi na čišćenju terena od sadašnje Pilane i tvornice sanduka do Križa. U planu je da se najprije izgradi onaj dio turističke ceste, koji vodi od preparandije do ispred željezničke stanice.

Radovi na betoniranju dijela obale započeli su ovih dana. Kako doznajemo iz Odjela komunalnih poslova NO-a gradske općine zasad će se betonirati samo onaj dio koji se proteže od hotela »Krk« do kuće Tarle na dužini od 120 metara. Kako na tom dijelu obala još uvijek ponire, to se uz sam rub obale ne će izvršiti betoniranje sve dole, dok se ona ne učvrsti. Predviđa se, da će betoniranje biti izvršeno za 3 mjeseca, a radove izvodi Pomorsko građevno poduzeće.

OTVORENJE KUPALIŠTA »JADRIJA«

Iako je već započela sezona kupanja, službeno otvorenje kupališta »Jadrija« bit će izvršeno 20. o. mj. Da bi kupaci iz grada i turisti iz unutrašnjosti što udobnije proveli svoj godišnji odmor, uprava društva »Jadrija« izvršila je prethodno opsežne radove na uređenju kupališta. U tu svrhu adaptirane su kabine i uređena plaža, a izgrađeno je i nekoliko vikend kućica u borovoj šumici uz more. Također je podignuta kuća za čuvara i nadziretelje kupališta, a istovremeno započelo se s radovima na proširenju plaže prema Srimi. Isto tako uređuje se i postojeće pristanište.

BRODOVI U LUCI

U šibenskoj luci nalaze se domaći prekoceanski brodovi »Kornat«, koji na gatu Vrulje krca 8000 tona cinka i pirita za Belgiju odnosno Holandiju, zatim »Zagreb« koji na Šipadu vrši ukrcaj drvene građe za Egipat i »Split« koji na obali u Crnici istovaruje 3500 tona koksa i 300 tona ugljena, dovezenog iz Zapadne Njemačke.

usko grlo od suda prema Poljani. Jedino oprezu građana, a ne vozača! — ima se zahvaliti, da nema više nezgoda. Svakodnevnim smo svjedoci kako se građani sklanjaju u kućne veže od vozila, kojima se brzo vozi i vozača, koji baš u tom uskom grlu pretiču druga vozila. Rijetki su oni vozači, koji su zbog toga kažnjeni.

I još bi mogli govoriti o saobraćaju vozilima kroz stari gradski centar. Tu nema reda. Točno je, da u tom predjelu grada postoje skladišta nekih poduzeća, da prodavaonice treba opskrbiti robom, da domaćinstva moraju dopremiti ogrijev i t. d. Ali jedan red u svemu tome je neophodan, red kojeg će se pridržavati građani, poduzeća ili tko mu drago, ako ga je do sada narušavao ili ga kani narušavati.

Grad nam nije čist. Činjenica da se neki predjeli čiste i dva puta dnevno, ne opravdava nečist na našim ulicama. To je posebno pitanje, koje treba da rješava Uprava komunalnih službi. Ali ono, što mi građani možemo pridonijeti čistoći često zanemarujemo i ne mislimo da svojom nebrigom doprinosimo onom, što nas ljuti.

Kako mi shvaćamo čistoću, neka nam posluži ovaj primjer:

Njegu zubi ne preporučuju samo proizvođači zubne paste. To spada u našu ličnu higijenu. I razumijemo djevojkicu, koja svaku večer pere zube. Ali zašto ona to radi na prozoru i zašto, vršeci taj čin svoje osobne higijene, prilja ulicu pod prozorom, to ne možemo uskladiti. Kad je upitana, zašto tako radi, odgovorila je »pa sada nitko ne prolazi ulicom«.

Tu je doduše samo riječ o čaši nečiste vode. Ali ima mjesta u gradu, gdje se tako radi

Omladina u društvenoj aktivnosti grada

Ova godina je donijela mnogo promjena u životu omladine našega grada. Broj mladih ljudi se sve više povećava u radničkim savjetima i uopće u privredi. Oni na svakom mjestu pokazuju razumijevanje i interes za nove ekonomske mjere. Ni jedna šibenska omladinska brigada se dosad nije povratila, a da nije bila udarna. Daci učiteljske škole i gimnazije vjeruju da će njihova ovogodišnja brigada održati tu tradiciju. Oni će poslije 15 dana praznika krenuti u šumoviti Gorski Kotar da dovrše naš veliki industrijski gigant-hidrocentralu »Nikola Tesla« (Vindol).

Omladina je prva u svim kulturnim sportskim manifestacijama. U tome se ističu učiteljska škola i gimnazija. Ove škole su održale takmičenja u nekoliko disciplina i spremile nekoliko kulturnih priredbi za građanstvo. S tim programom su obišli i susjedna sela. Osobitu pažnju je privukla Hollaenderova opereta »Beg od Maroka«, koju je uvježbalo OKUD gimnazije »Ruža Vukman«. Dugo se vježbalo, s dosta truda, ali zato je svaki od 350 građana, koji je bio na premijeri, odao priznanje mladosti, koja ih je ugodno iznenadila. Omladina gradilišta Ražine također posjećuje okolna mjesta dajući priredbe. Omladinska društva će učestvovati i na smotrama, koje organizira Savez KPD za grad i kotar Šibenik.

450. godišnjica rođenja Antuna Vrančića - Šibenskog

Ovih dana pada 450. godišnjica rođenja glasovitog historičara, diplomate i pjesnika 16. vijeka Antuna Vrančića — Šibenskog.

Pored niza značajnih datuma iz naše kulturne prošlosti, Filatelistički savez Hrvatske, u želji da vidno obilježi obljetnicu rođenja odnosno smrti jubilarnih kulturnih radnika, odlučio je izdati ukusno izrađenu ilustriranu spomenotnicu s prigodnim tekstom i poštanskim žigom, u čast 450. godišnjice rođenja Antuna Vrančića—Šibenskog.

Izrada crteža za prigodnu otmotnicu, a isto tako i crteža za prigodni poštanski žig povjeren je od strane Uprave filatelističkog Saveza Hrvatske, našem sugrađaninu Petru Matkoviću, koji

U vezi društvenog upravljanja školom, omladina je imala propusta, kao i nastavnički zborovi. To je dolazilo uslijed toga što je bilo zahvatilo samo površinu događaja, a ne dubinu problema i sadržaj, koji su ovog puta dosta delikatni. Vidan je napredak omladine u sportskoj kulturi. Već, u veljači, na inicijativu Gradskog komiteta NO je započeo prvi omladinski košarkaški turnir u našem gradu, u kome je učestvovalo oko 100 omladinaca. S obzirom da se košarka dosad malo igra u gradu, kvalitet je bio iznad očekivanja. To je dalo poticaja za osnivanje košarkaške sekcije SD »Mornara«, koju trenira prof. Funduk Nedo. Momčad se prijavila za republičko takmičenje. Na proslavi 1. maja bio je bogat sportski program. Najveći broj aktivnih članova u raznim društvima (SD »Mornar«, DTO »Partizan«, NK Šibenik«, »Val« i t. d.) daje gimnazija, preko 70. Trebalo bi postaviti sa radničkim igrama, koje su dobro počele, jer je omladina iz privrede u manjoj mjeri zastupana u sportskom životu grada.

Odlukom CK NO Hrvatske je odobreno da trideset omladinaca našega grada posjeti neke evropske zemlje. Toj istoj omladini, koja cijelim svojim bićem učestvuje u socijalističkom preobražaju zemlje, otvaraju se široki putevi u život, koji će srušiti sve loše ostatke staroga.

Boris Kale

je s velikim uspjehom dovršio povjereni mu rad.

Autor crteža Petar Matković poslužio se za ovu svrhu reprodukcijom crteža slikara Melchiora Lorck-a, kome je Vrančić godine 1556. pozirao u Carigradu u dobi od 52 godine, a gdje je boravio radi sklapanja primirja s Turcima. Kod crteža za prigodni poštanski žig Matković je u potrebio grb Vrančića uz odgovarajući prigodni tekst.

Zainteresirani za spomenotnicu sa prigodnim žigom mogu se obratiti podružnici Filatelističkog saveza Hrvatske u Šibeniku, a koja svoje sastanke održava svakog dana od 19—20 sati u kutiću privrednog poduzeća »Krk« (ex Sare).

i s kablovima nečisti, valjda s istim rezoniranjem.

Posebno je pitanje stvar sa smećem. U svako doba dana ili noći u svim predjelima grada možemo pored ulaza u kuće vidjeti kante sa smećem ili gomile izbačenih otpadaka oko kojih se kupe mačke i psi bez nadzora.

Tko je za to kriv? Domaćice prigovaraju, da se nikad ne zna, kad smetlar dolazi i da tako moraju raditi, a Uprava komunalnih službi, da se to zna i da je svaka ekipa sakupljača opskrbljena zvonce.

Tko ima pravo, nije ovog časa važno, ali je činjenica, da smeće stoji na ulici, da ga raznose psi, mačke i vjetar i da to ne samo prilja grad, već može ugroziti i zdravlje ljudi.

To je o smeću, a što da se kaže o gomilama, koje ostavljaju pored svršenih i nesvršenih gradnja građevinska poduzeća i poduzetnici. Da ne idemo dalje, pogledajmo oko kazališta . . .

Teško bi bilo nabrojiti sve oblike, u kojima naši građani dolaze u sukob sa zakonom. To uostalom nije ni svrha ovog napisa. Cilj je bio ukazati našim građanima oblike nekih prekršaja, koji će se ozbiljnije zahvatiti od strane vlasti i u čijem odstranjenju treba građani da dadu svoj prinos dobrom voljom i smislom za red i podrškom organima vlasti, koji budu u tom pravcu djelovali. Jer povodom jednog sastanka, koji je nedavno održao Savjet za komunalne poslove s predstavnicima Narodne milicije, na kojem su ove stvari pretresene — doneseni su zaključci u pravcu suzbijanja prekršaja i oštrijeg reagiranja prema prekršiteljima odluka o javnom redu, miru i čistoći u gradu. T.

Šibenik kroz tjedan

Narodno kazalište

SUBOTA, 12. VI. — ZENA VRAG — komedija po zapisima A. Collalta.
NEDJELJA, 13. VI. — SPLETKA I LJUBAV — tragedija od Schillera. Početak predstava u 20 sati.

Kinematografi

TESLA: premijera austrijsko-jugoslavenskog filma — POSLJEDNJI MOST — Dokument: Filmske novosti br. 20. (9.—14. VI.)
Premijera američkog filma u bojama — DVOBOJ NA SREBRENOM POTOKU — Dokument: Filmske novosti br. 21. (15.—21. VI.)
SLOBODA: premijera njemačkog filma — PRIMAMLJIVE ZVIJEZDE — (do 11. VI.)
Premijera engleskog filma — SKOLOVANJE TOMA BROWNA — (12.—15. VI.)

Dežurna ljekarna

Službu vrši I. narodna ljekarna — ulica Božidara Petranovića.

IZ MATIČNOG UREDA ROĐENI

Ljiljana, kći Gabrijela i Marije Mrša; Mirjana, kći Ivana Skelin i Janje Bogdanović; Marko, sin Luke i Roke Severdija; Slobodan, sin Mate i Antice Radić; Joso, sin Ivana i Nedjeljke Jurišić; Milan, sin Branka i Blaženke Mijanović; Ljiljana, kći Ivana i Nedjeljke Grubelić; Ivan, sin Marinka i Josipe Grgas Oštro; Bruno, sin Mirka i Vesne Bedrica; Vladimir, sin Steve i Nedjeljke Berić i Perina, kći Antete i Desanke Rošini.

VJENČANI

Čobanov Ivan, milicionar — Pegin Stana, domaćica; Kalauz Slavko, zidar — Brkić Mirjađa, daktilograf; Sladić Mirko-Petar, strojobravar — Pačić Dragica, domaćica; Božić Stjepan, zemljoradnik — Marčinko Stevanija, radnica i Milošević-Bilušić Petar, penzioner — Severdija Slavka, kuharski pomoćnik.

UMRLI

Zjačić Marija Stipina, stara 8 god.; Jurić Josip Ivanov, star 2 god.; Petković Anđelko Stankov, star 8 dana; Petrov Jerka rod. Kazija, stara 54 god.; Računica Božo pok. Tome, star 60 god.; Dubajić Nikola pok. Sima, star 60 god.; Ležaja Ivanica rod. Grgas, stara 55 god. i Rupčić Tona rod. Pekas, stara 50 god.

VELIKE KOLIČINE PROIZVODA NA TRŽNICI

Kiše, koje su u posljednje vrijeme obilno padale, osjetno su utjecale na dovoz većih količina poljoprivrednih proizvoda na gradsku tržnicu. I cijene su po jedinim proizvodima dosta snižene. One su se kretale ovako: kupus 30 dinara kilogram, krompir mladi 30, krompir stari 12 do 14, grašak 30—46, bijeli luk 35, kapula 24, salata 15—20, zelje 15 do 20, špinat 20—25, trešnje 30 do 50, mljeko 32 dinara litra, sir paški 420, trapist 300, jaja 12 do 13 dinara komad i ulje 380 do 400 dinara litra.

Oglašujte u »Šibenskom listu«

»SIBENSKI LIST«

organ Socijalističkog saveza radnog naroda za grad i kotar Šibenik

Uredništvo, štamparsko poduzeće »Stampa«

Glavni

i odgovorni urednik

NIKOLA BEGO

Tekući račun: Narodna banka Šibenik broj 531—T—292

Rukopisi se ne vraćaju.

Pretplata za tri mjeseca Din 120.—, pola godine Din 240.—, za 1 godinu Din 480.—.

IZ STAROGA ŠIBENIKA

Posljednje batinanje u gradu

Naslov bi, zapravo, morao glasniti: »Posljednje zakonito batinanje u Šibeniku«. Jer, batinanja, zlostavljanja i mučenja građana, a osobito zatvorenika, bilo je i za Karadorđevićeve vlade, i pod fashiškim okupacijom, ali je i pokoji austrijski žandar znao prakticirati ovo »nedužno« i stražno sredstvo: vezao bi pritvoreniku nogavice od gaća, u gaće mu uvalio mačku, pa »ponjoj« udario šibom, na što bi zvjerka reagirala bijesnim ujedanjem i grebanjem žrtve. Nego, ove batine i metode nisu bile »zakonite« jer je civilizirano društvo uzinulo torturu kao i stražno sredstvo, a tjelesnu kaznu brisalo iz popisa kazna, pa su one zapisivane samo na tabane i leđa nevoljnih pripadnika ljudskog roda, a ne i u kakav zapisnik, registar ili statistički obrasc. Ali batine koje je 1866. g. u Šibeniku dobio građanin Soska, bile su »zakonite«. Tjelesna kazna još nije bila ukinuta, pa je o Soskinom batinanju sa-

stavljen poseban zapisnik, koji je potomstvu ostavio podatak o ovome vjerovatno posljednjem zakonitom batinanju u Šibeniku.

23. ožujka 1866. došao je u carsku i krajevsku Preturu u Šibeniku, koja je vršila sudsku i upravnu vlast. Joso Matavulj rečen Soska, pitajući za račun o jednoj zakletvi, dozvoljenoj i položenoj kod Preture u jednoj njegovoj stvari, a bez njegova znanja i učešća. Nezadovoljan objašnjenjem pristava Preture Paladina, Soska se razgalamio, izgovorivši i ove riječi: »Vidit ću ja koje su to vaše funcutarije!«

Radi ovih riječi i galame pristav ga je smjesta osudio na »12 udaraca štapom«. Odmah je pozvan liječnik dr. Federik Draganić-Vrančić i ovaj je, izvršivši pregled, dao na zapisnik izjavu da je Soska potpuno u stanju podnijeti do kraja batine. Nakon toga Paladino je naredio da se batinanje izvrši.

* * *

Ukonačivanje i prijevoz putnika 1912. g.

Sve veći promet putnika u Šibeniku prije Prvog svjetskog rata nametnuo je ondašnjim mjesnim vlastima potrebu vođenja evidencije u višoj mjeri o mogućnostima ukonačivanja stranaca u gradu te o raspoloživim prijevoznim sredstvima. Iz te dobe, i baš 1912. g., potječe jedan interesantan dokument — popis svih šibenskih hotela, gostionica »što primaju strance, kao na to ovlaštene« i privatnika koji se bave stalnim ukonačivanjem putnika, te svih vlasnika prijevoznih sredstava. Steta što nisu zapisane i sve kavane, restauracije i gostionice bez konačišta, te kupalište, jer bi nam popis onda pružio kompletnu sliku ondašnjeg šibenskog ugostiteljstva.

1912. g. Šibenik je imao 3 hotela sa ukupno 119 kreveta, 6 gostionica sa konačištem, sa 36 kreveta, i 37 privatnika koji su mogli ukonačiti 120 putnika. Svega je, dakle, bilo na usluzi 275 kreveta.

Onda je grad imao cigla 3 automobila, ali ne za svrhe unajmljivanja, jer jedan je pripadao ratnoj mornarici u Mandalini, drugi tvornici u Crnici a treći tvrtci Inchiostri. Ali je zato bilo 8 prevoznika kolima, sa 46 dvoprežnih i 3 jednoprežne kočije. Unajmljivu motornu lađu imao je samo Mate Matačić, vlasnik kupališta, ali se uslužnim prijevozom lađama na jedra i vesla bavilo 5 lica, sa 6 lađa.

Interesantni su detalji ovog popisa:

Hotel »Krk« (vlasnik: Frane Črljenko) raspolagao je sa 60 kreveta, »Hotel de la Ville« (dr. Krsto Kovačević) sa 41, a Hotel »Šibenik« (Niko Blažević-Buluta) sa 18 kreveta.

Grad i Varoš imali su po tri gostionice sa konačištem. U prvome: Jozica Miletić-Petrić (7 kreveta), Krste Grubišić-Musa i Vica Baljkas žena Ante (po 5 kreveta); u Varošu: Jerko Grubišić-Perutin (9 kreveta), Sime Barbača i Mate Krnić (po 3 kreveta).

17 je privatnika iznajmljivalo u gradu 50 kreveta: mesar Krste Sare (u kući broj 73, 7 kreveta), Oliva Marčić žena Nike (kbr. 245, 6), Garain udova pok. Stipe (kbr. 43) i Aneta Arambašić (kbr. 64) po 4 kreveta, Antica Dragović pok. Koste (kbr. 140), gostioničar Jakov Stošić (kbr. 113) i Palma Delić ud. Jure (kbr. 77) po 3 kreveta, a po 2 kreveta Mila Erga žena Ive (kbr. 147), Petar Polak (kbr. 253), Miće Friganović (kbr. 223), Vica Kitarović ud. Jake (kbr. 260), pekar Grgo Malenica (kbr. 269), papučar Lovre Krnčević (kbr. 169), Bepa Dešković ud. Josipa (kbr. 40), Marija Vinzenzini (kbr. 116), ko-

nobar Antun Delić (kbr. 26) i Marija Ugrina ud. Stipe (kbr. 255).

U Varošu je 7 privatnika iznajmljivalo 25 kreveta. Najviše — 10 — crne manjurice (kbr. 591), koje su u gostinju imale pravi »hotel« za seljačke žene dalmatinske Zagore. Po 8 su kreveta iznajmljivali Marko Sunarova Asan (kbr. 474), Luka Baranović-Zelenko (kbr. 328) i Marija Brkić pok. Save (kbr. 63), a po 2 kreveta Frane Baranović (kbr. 349), Mile Roša pok. Mate (kbr. 242) i žena Andrije Guberina (kbr. 473).

Najveći broj kreveta, 55 iznajmljivali su privatnici, njih 13, u Crnici, valjda radi blizine velike tvornice. Tako je Antić Zaninović pok. Mate iznajmljivao 8 kreveta, Kata Jurišić-Blažević žena Mate i Ive Čicindrin pok. Šime po 7, Joso Bubalo 5, a Krste Lambaša pok. Dume, Pave Puće, Joso Vudrag pok. Blaža i Joso Sarić pok. Mate po 4 kreveta. Po 3 su kreveta iznajmljivali Grgo Zaninović pok. Ante, Luka Labura pok. Nikole i Jerko Sarić pok. Marka, 2 kreveta iznajmljivala je Frana Zaninović ud. Mate, a 1 Nikola Zaninović pok. Mate.

Ovaj popis privatnih ukonačivača je radi njihova broja i socijalnog položaja vrlo vrijedan dokument za ilustraciju ondašnjih društveno-ekonomskih prilika u Šibeniku. Ovi su ukonačivači u velikoj većini ljudi koji žive pod vrlo skromnim životnim uslovima (školski podvornici, mali obrtnici, neopskrbljene udove i stare cure, i t. d.), pa ukonačivanjem putnika kušaju da se nekako proguraju kroz život.

Prevoznici kolima sa, naprotiv, već red ekonomski jakih, koji su unosnu prijevoznu djelatnost prihvatili kao komplementarnu svojoj osnovnoj djelatnosti poljoprivrednika (zapravna stoka, stajsko gnojivo, gotovi novac koji pritiče za investicije u poljoprivredu).

1912. g. bilo ih je u Šibeniku 8: Ive Bogdan pok. Tome (sa 14 dvoprežnih i 1 jednoprežnom kočijom), braća Iljadica-Rapo pok. Stipe (10 dv.), Mate Belamarić pok. Nike (6 dv., 1 jed.), Šime Barbača Nikin (4 dv., 1 jed.), dok su Andro Belamarić pok. Frane, Paškica Grubišić pok. Mate, Mate Mileta pok. Ive i Mate Gojanović Lasića imali svaki po 3 dvoprežne kočije.

Skromnija je kategorija prevoznika lađama: Mate Čala ima 2 lađe, a ribar Ive Tambača, Tome Bujas-Trava te lučki radnici (popis ih uvredljivo taksira kao »fakine«) Ante Grbeša i Josip Karonto svaki po jednu.

B. D.

MLETAČKI TROJCI IZ SPORTSKOG ŽIVOTA

u izvedbi Narodnog kazališta

Commedia dell' arte, nastala u poslojici XVI., a nestala potpuno tek na početku XIX. vijeka, nije nikakav književni rod, jer u njoj je autor vrlo malo ili ništa pričao. Glumci Commedie dell' arte imali su pred sobom samo sadržaj onoga što su trebali izvoditi, a ostalo (dialog, radnja i t. d.) bilo je prepusteno talentu komičara, koji su bili prisiljeni da improviziraju. Radi toga se još nazivala i Commedia a *sogetto*, tj. komedija po sadržaju. Ovi sadržaji su bili uzimani odasvud, pa i od klasičnih komedija Plauta i Terenzija. Motivi za stvaranje raspoloženja kod publike zajednički su onima s kojima se služila i grčka i rimska komedija s dodatkom vlastitih pronalazaka pučke farse: zamjena lica, batinanja, prijevare, preoblačenja, i t. d. Sadržaj dakle sam po sebi nije toliko zabavljao publiku, jer je ona uglavnom već poznavala iz klasičnih komedija, koliko bravure pojedinih komičara, koje su ovi izvodili u raznim komičnim tiradama, hiljadama komedijskih iznalažaka, pa čak i akrobacijama, prevrtajima, pirnetama, salto mortalima. Većina glumaca je i pjevala, plesala, svirala kakav instrument. Maske su također igrale važnu ulogu u Commedia dell' arte. Mnoge od njih su postale upravo klasične kao: Pantalone, Arlecchino, Truffaldino, Trivellino, Scapino, Colombina, Smeraldina, Fracasse, Scaramouche i dr. i još i danas ih se može naći u nekim kazalištima u Italiji. Još veći uspjeh Commedia dell' arte postiže, kad su njezini članovi počeli upotrebljavati šminku. Što je šminkanje bilo fantastičnije i čudovišnije, gledaoci su se više zabavljali i aplaudirali. Dakle, glavni cilj komedijanata Commedie dell' arte bio je natjerati gledaoca na što veći smijeh.

Commedia dell' arte nastala je u Italiji i raširila se po čitavoj Evropi. Njezine družine izvodile su svoje predstave u dvorovima i mali kazalištima u koja je dolazio prosti puk. Mnoge talijanske družine djelovale su i izvan Italije. Tako je i družina kojoj je pripadao Antonio Colalto, Les Comediens, Italiens Ordinaires du roi, izvodila na pariškom dvoru komediju »Mletački trojci«, koju je ovaj, prema improvizaciji glumaca, a po svom sjećanju, zapisao. Slike komedije zajednički je svim epohama: zamjena osoba, ovog puta čak i triju blizanaca. Bezbroj svih mogućih komičnih situacija koje proizlaze iz nevjerovatne sličnosti blizanaca su obilato i ne bez duhovitosti korištene i publika, koja ovu komediju gleda, ima prilike da se ugodno zabavi, naravno pod uslovom ako ne razmišlja mnogo o naivnosti i logičnosti zapleta.

Postavljanje na scenu jednog djela u stilu Commedia dell' arte prilično je složen posao. Zahtjevi koje ona postavlja u iznalaže-

nju svih mogućih komičnih efekata, bogate vankostovne mogućnosti improvizacije i dr. traže od redatelja, a i od glumaca, mnogo duha i invencije. Komičnosti se tu teško može odrediti granica. Naravno da se pri tome ne smije izaći iz okvira kazališne umjetnosti. Iz predstave, koju smo gledali, jasno se vidjelo da je redatelj Mirko Merle u svojoj koncepciji nastojao da udovolji ovim zahtjevima. Radnja je bila prilično živva i dinamična, a izvjesni efekti s kojima je začinio zbivanje bili su dosta spretno zamišljeni, kao, na pr., ona četvorokrilna vrata. Možda je sve skupa ipak trebalo biti akcentuiranije, istaknutije, slobodnije, pa čak i neprirodnije u svrhu da se postigne što više smijeha. Naročito su maske, osobito Harlekinova, trebale biti izrazitije i same po sebi pobudivati komični efekt. Da bi se pri izvođenju jednog djela u stilu Commedia dell' arte iskoristile sve mogućnosti koje ono dozvoljava i stvorila predstava puna komike i dinamike od početka do kraja, ipak je potrebna velika rutina i bogato iskustvo, koje se stiče jedino dugogodišnjim kazališnim radom. Uzimajući u obzir ovo, s onim što je dao Merle u »Mletačkim trojcima«, možemo biti zadovoljni.

'Tipovi Commedie dell' arte moraju bezuslovno biti vrlo plastični, izraziti. Njihov karakter se mora očitovati u svakoj njihovoj riječi, pokretu, koji više puta moraju biti potencirani, možda čak i do nelogičnosti. Zato i glumci koji igraju moraju biti vrlo duhoviti, okretni, spretni i snalažljivi. Iako je sve detaljno uvježbano na probama, kod gledalaca treba da vlada utisak improvizacije.

Tri Zanetta, tri skroz različita tipa, zaljubljeni Mlečanin, naprasiti kapetan i plačljivi Bergamaš, zahtijevali su od Josipa Grgurića da uloži krajnji napor svog, ne malog, talenta, da bi bili oštro izdiferencirani i dosljedni. Mogli bi reći da je svaki ovaj tip za sebe trebao biti reljefniji, uvjerljiviji i konzekventniji, kad bismo znali do kojeg je stepena to u ovoj trostrukoj ulozi uopće moguće.

Klasični tipovi Commedie dell' arte Harlekin i Scapin i u ovoj komediji su glavni nosioci komičke karakteristične za ovaj kazališni rod. Slobodu u iznalaženju

ZAHVALA

Budući da nam je nemoguće da se pojedinačno zahvalimo svima onima, koji su izrazili svoje saučešće prilikom smrti naše prezaljene kćerke

Marije

to im ovim putem toplo zahvaljujemo na svim prijateljskim uslugama u našoj velikoj boli, kao i građanstvu, koje je našu milu kćerku ispratilo do vječnog počinaka.

Obitelj Stipe Zjačić

komičnih efekata, Josip Vilkario i Jordan Georgievski u priličnoj su mjeri koristili, iako na različite načine: dok je prvi bio pun života, širokog i bučnog (možda na momente malo i preglasnog) izraza, drugi je bio mirni i istusni prevejanac, odmjerenih kretnja, a prilične efekte je postizavao spretnim baratanjem sa jo-jo.

Ni Kreše Zorić (Geronte) ni Albert Druitter (komesar) nisu mogli bogzna što da pokažu u svojim ulogama i teško je reći da su od njih mogli stvoriti drukčije od onoga što jesu.

Sluge, koje su igrali Ante Balin i Ljubiša Krstić, potenciranim refleksima i pokretima, po mom mišljenju, možda su se najviše približili stilu Commedie dell' arte.

Interpretirajući Angelicu Milka Podrug nije imala prilike da dade izražaja svom talentu. Neva Belamarić je Eleonoru donijela dosta iskustvo i znalacki, samo je na momente djelovala previše dramski. Krčmarica Argentina, koju je igrala Mira Reiner, bila bi još uspješlija, da je bila možda samo za jednu nijansu temperamentnija i ketnija.

Policijskog činovnika igrao je Zvonko Jelačić, a pisara Josip Grbac.

Inscenacija N. Lovrić-Caparina djelovala je vrlo ukusno, a moramo pohvaliti i kostime koje je izradila Nedjeljka Škerlep.

n.

ZAHVALA

Svim svojim prijateljima i znancima iz grada Šibenika te okolnih mjesta, s kojima se zbog kratkoće vremena nismo mogli lično pozdraviti i oprostiti prigodom svog odlaska iz Šibenika, izražavamo ovim putem svoje srdačne pozdrave te najtoplije želje za sretan ostanak.

Dr. Đuro Karminski, liječnik

Opće bolnice Dubrovnik s obitelji

DRUGA SAVEZNA NOGOMETNA LIGA

„Velež“ — „Šibenik“ 3:1 (0:0)

Dobra igra domaćih samo u I. poluvremenu

Stadion »Rade Končar«. Vrijeme lijepo i toplo. Teren dobar. Prvenstvena utakmica II. savezne nogometne lige. Gledalaca oko 1000. Strijelci: Zelenika u 49., Mujić u 51. i 66. minuti za »Velež«, a Cvitanović u 60. minuti za »Šibenik«. Sudac R. Petrošić iz Splita.

Samo u I. poluvremenu domaći tim predveo je dopadljivu igru. Čitava se momčad zdušno borila, lijepo kombinirala i dugim loptama opasno ugrožavala vrata Veleža. U tom dijelu vidjeli smo i niz oštro upućenih lopti, koje je vratar Irović krajnim naporom uspijevao zadržati. Kod domaćih su se isticali vratar Bašić, koji je jednom prili-

Kotarski odbor DTO »Partizan« priređuje u subotu 12. i nedjelju 13. o. mj. prvi kotarski slet, na kojemu će nastupiti, pored DTO »Partizan« Šibenik, i društva »Partizan« iz Tijesnog, Vodica, Zatona i Mandaline. Osim sletskih vježbi u okviru ove priredbe održat će se i zonsko takmičenje u narodnom višeboju, gdje će učestvovati društva za tjelesni odgoj »Partizan« iz Drniša, Benkovca i Šibenika. U svim ovim nastupima učestvovat će oko 1200. lica.

U subotu 12. o. mj. u 16 sati održat će se na stadionu »Rade Končar« zonsko takmičenje u

narodnom višeboju, a navečer u 20 sati bit će izvršeno svečano otvorenje kotarskog sleta paljenjem baklje, dok će se u 20.30 sati na Poljani maršala Tita održati svečana akademija. Sutradan u 6 sati ujutro će šibenska narodna glazba i glazba JRM izvršiti ophod gradom, a u 9 sati bit će izvršeni svečani defile svih učesnika kotarskog sleta, koji će u povorci obići grad. U 11 sati na Poljani maršala Tita održat će se sportska natjecanja u odbojci i košarci. Poslije podne u 16.30 sati na stadionu »Rade Končar« bit će održan sletski javni nastup, na kojem će izvo-

điti razne vježbe pioniri-ke, zatim omladinci-ke i članovi-ke društva »Partizan« iz Tijesnog, Vodica, Zatona, Mandaline i Šibenika. Također će nastupiti i pripadnici JRM, koji će izvesti nekoliko sletskih vježbi.

NASTUP ČLANOVA »PARTIZANA« NA REPUBLIČKOM SLETU

Za predstojeći republički slet DTO »Partizan«, koji će ovog ljeta biti održan u Zagrebu, gotovo sva društva na području grada i kotara Šibenik već duže vremena užurbano se pripremaju uvježbavajući razne sletске vježbe. Da bi pojedina društva što spremnije dočekala republički slet, to su u posljednje vrijeme održani općinski sletovi. Nakon kotarskog sleta bit će definitivno izvršen izbor društava, koja će reprezentirati naš grad i kotar na republičkom natjecanju u Zagrebu, na kojemu će vjerojatno nastupiti oko 200 natjecatelja iz grada i kotara.

NOGOMETNO PRVENSTVO PODMLATKA

U nedjelju 13. o. mj. započeo će finalne utakmice za naslov prvaka splitskog nogometnog podsava za podmladak. U ovom natjecanju igrat će »Hajduk«, »Split«, »Zadar« i »Šibenik«. Natjecanje će se održati po dvostrukom bod sistemu. Prva najbolje plasirana momčad takmičit će se za prvenstvo NR Hrvatske.

„Mornar“ pobjednik stolno-teniskog turnira u Šibeniku

U nedjelju 6. lipnja o. g. u organizaciji stolno-teniskog kluba »Mornar«, održan je u prostorijama SD »Mornar« stolno-teniski turnir na kojem su učestvovali »Orkan« Dugi Rat, »Jugovinil« Donja Kaštela, »V. Škopnik« i »Mornar« Šibenik. Na turniru su učestvovali i juniorske ekipe istih klubova.

Prvo mjesto u konkurenciji za seniore zauzeo je »Mornar«, pobijedivši sve protivnike. Drugo mjesto pripalo je »Orkanu« zatim slijede »Jugovinil«, i »V. Škopnik«. U konkurenciji juniora prvo mjesto također je zauzela veoma kvalitetna ekipa »Mornara«, koja je lakoćom savladala sve protivnike, ne izgubivši ni jedan set.

Pobjednička ekipa seniora nastupila je u sastavu: Vučić, Andrić N., Ivović i Zorić, dok su za juniore nastupili: Simović, Gulin i Lovrić. Najbolji igrači u pobjedničkim ekipama bili su An-

drić i Gulin, dok je najbolji igrac turnira bio Roksandić »Jugovinil«, koji je pobijedio sve svoje protivnike. Posebno, pak, treba istaći najmlađeg učesnika turnira Gulin Simu koji se sve više razvija u vrlo darovitog igrača.

Organizacija turnira bila je dobra, a slične turnire trebalo bi i u buduće organizirati, jer se na ovaj način može mnogo pridonijeti masovnosti ovoga sporta u gradu.

I. Soljan

Prvenstvo grada u kuglanju

Nedavno je započelo prvenstvo grada u kuglanju. Na njemu učestvuju kuglaška društva »Subićevac«, »Lokomotiva«, »Mornar«, »Galeb« i »I. Lavčević«. Naslov prvaka brani KK »Subićevac« koji je na lanijskom takmičenju zauzeo prvo mjesto. Dvojica najbolje plasiranih s ovog natjecanja učestvuju na prvenstvu Dalmacije, koje će se održati idućeg mjeseca u Splitu. Nakon dosad odigranih utakmica vodstvo je preuzela »Lokomotiva«. Utakmice se odigravaju na kuglanama »Lokomotive« i »I. Lavčevića«. Na tablici, poslije tri odigrana kola, vodi »Lokomotiva« sa 8 bodova, a zatim slijede »Subićevac« sa 6, »Mornar« 4, dok posljednja mjesta zauzimaju »Galeb« i »I. Lavčević« bez ijednog osvojenog boda.

JADRANSKI RALLY

U ponedjeljak 7. o. mj. oko 12 sati prošlo je kroz naš grad 15 učesnika III. jadranskog rallya (međunarodne automobilske trke), koju organizira Auto-moto savez Jugoslavije. Ovi su startali na Bledu i Avali. Pored učesnika iz Njemačke, Saara i Engleske, startali su i naši poznati vozači Vuković i Malarić. Preko 2000 građana promatralo je uzduž glavne ceste trke, čiji su vozači pošli u pravcu Opatije, gdje će se održati natjecanje u brzjoj vožnji.

OBAVIJEST

SVIM POTROŠAČIMA ELEKTRIČNE ENERGIJE
Kako je ovo poduzeće uspješno poduzetim tehničkim mjerama smanjiti riziko preopterećenja glavnih transformatora snage u HE »Jaruga«, što je do sada uslovljavalo držanje na snazi strogo mjeru u ograničenju opterećenja sa strane potrošača grada Šibenika, a naročito domaćinstava, to se na osnovu današnjeg stanja odlučilo staviti van snage sva ograničenja objavljena putem štampe i javnog oglašavanja obavijestima od 1. V. 1954. god.

Povodom ovog skidanja ograničenja o opterećenju mreže grada Šibenika, preporučamo ipak, u prilog zajedničkih interesa, suzbijanje svakog nepotrebnog »razbacivanja« kod korištenja bilo kakvih trošila.

ELEKTRODALMACIJA - ŠIBENIK

Trgovačko poduzeće na veliko i malo
„GRADSKI MAGAZIN“
Šibenik
Tel. 452. 356, 295

Nudi na prodaju:

Cement N-400 à dinara 16 po kg - franko naše skladište

Na vagonске količine daje popust.

GRUPA PIONIRA IZ BANJEVACA POSJETILA ŠIBENIK

8. o. mj. grupa od 45 pionira iz Banjevaca, kotar Benkovac pod vodstvom učitelja H. Kabića posjetila je Šibenik, gdje je razgledala tvornicu elektrodra i ferolegura, zatim tvornicu lakih metala »Boris Kidrić«, te tvornicu »Jadranka« i poduzeće »Stampa«.